– ಶ್ರೀ ಕಿಮ್ಮನೆ ರತ್ನಾಕರ್
– ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದು ಸವದಿ
– ಶ್ರೀ ರವಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ
– ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸತೀಶ್ ರೆಡ್ಡಿ
– ಶ್ರೀ ಎನ್. ಯೋಗೀಶ್ ಭಟ್
– ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಶೈಲಪ್ಪ ಬಿದರೂರು
– ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್‌ಕುಮಾರ್
(ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು)
– ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ
(ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು)

(ಅನುಬಂಧ–7)

(iii) ಕರ್ನಾಟಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ (ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ, 2009

– ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ
(ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು)
– ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ
(ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು)
– ಡಾ: ವಿ.ಎಸ್.ಆಚಾರ್ಯ

(ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು)

10. ಪ್ರಕಟಣೆ : **267–430**

ವಿಷಯ : ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮ 118ರ ಮೇರೆಗೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು 2009ನೇ ಸಾಲಿನ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ದಿನಾಂಕ: 28.07.2009 ರಂದು ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ :

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಮಂಗಳವಾರ 28ನೇ ಜುಲೈ 2009ರಂದು ಸದನವು
ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ
ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11 ಗಂಟೆ 40 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು.
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ಜಗದೀಶ್ ಶೆಟ್ಟರ್‌ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು.

(11–30 AM)

1. ನಿಯಮ 69ರ ಮೇರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆದ ಚರ್ಚೆ :

ವಿಷಯ: ದಿನಾಂಕ 26–06–09 ರಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ.

(ಸದನದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಜೆ.ಡಿ.ಎಸ್. ಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕರು ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ತಾವೇನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ issue raise ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವುದು ಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ Business ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. Demands ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ದೊಳಗೆ Demands ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಅಧಿವೇಶನದ ಕೊನೆಯ ದಿವಸ ಎನ್ನುವುದೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ Calling Attention, Rule 69, Zero Hour ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಇಂದು ವಿನಂತಿ

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಒಂದು ಧರಣಿಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಉಳಿದ proceedings ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ (ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು) : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸದನವನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು ಮತ್ತು Demands ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮದಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸ ಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ Business Advisory Committee ಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 60 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಾನೂನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ 60 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿ ರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ obligation, It is mandatory on the part of the Government. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ 'shall' ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. Demansds ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಮಯವನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಇವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜಲ್ದಿಯೋ ಅಷ್ಟು ಜಲ್ದಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿದೆ. ವಿಷದವಾಗಿ ಎಲ್ಲ Demands ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು, ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತಪ್ಪುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಏನೇನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ, implementation of the program ನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅದಕ್ಷತೆ ಏನಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಅದಕ್ಷತೆ ಏನಿದೆ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ ಎಂದೇ ಈ ತರಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು adjournment motion ಮೂಲಕ ತರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ adjournment motion ತಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಒಂದೊಂದು ಹೊಸ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳು, ಜನರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದ್ದು ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಪ್ಪು ಅವರ ಕಡೆಯೇ ಇದೆ. ಅವರು ಕೇವಲ 12 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಪಾಪ ಶಿವಲಿಂಗೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು, Demands ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ 15 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, 29ಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು, 30ಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹಠಮಾರಿತನ ಮಾಡಬಾರದು. ಈಗ ನಾನು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವು ದೇನೆಂದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು statutorily recognized post. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನೀವು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ recognize ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರುಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಜೊತೆ interact ಮಾಡಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವೇನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. 1985 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸತೀಶ್ ಚಂದ್ರನ್ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಹೊರಡಿಸಿರು ವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, review meeting ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು information ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. 1975 ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವ circular ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ನಾವೂ ಕೂಡ review meeting ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. Review Meeting ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ, ತುರ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ information ಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವರ ಜೊತೆ interact ಮಾಡಿ information ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದು. ಈ ರೀತಿಯದ್ದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ, ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಅದು ಮುಂದುವರೆಯಲಿ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನಾನು ಮಾವಳಂಕರ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. Do not stick to the rules and regulations. Do not stick to provisions of the law. Do not stick to the provisions of the Constitution. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾವಳಂಕರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥದ್ದು. ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರು ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಲೋಕಸಭಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಪದವಿಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅವರು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ತಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಿರಿ? ಈ ಯಶಸ್ಸಿನ ರಹಸ್ಯವೇನು ಎಂದು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, I have never read rules ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಓದಿದ್ದಾದರೂ ಏನನ್ನು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರೆಡ್ಡಿಯವರು I read the feelings of the Members ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.. What is the feelings if the Members here? The feelings of the Members is ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ನೀವು ಚ್ಯುತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. Because, I am statutorily recognized. ನೀವು ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ

ಕೊಡಬೇಕಾದವರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಕರೆದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಇದನ್ನು Privilege Committee ಗೆ ಕೊಡಿ ಅಥವಾ Rules Committee ಗೆ ಕೊಡಿ Rules Committee is headed by none other than yourself. Hon'ble Speaker only. Rules ಮಾಡುವಾಗ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಡುವಳಿಕೆಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು, Leader of the House, Leader of the Opposition and all the Members of the House ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ...

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದು ಸವದಿ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಿನ್ನೆಯೇ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಇವರು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮೊದಲು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ Complete ಮಾಡಲಿ ಆ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಕೇಳುವಿರಂತೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ (ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು) : ನಿನ್ನೆಯೇ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಲಿ. ಈಗಾಗಲೇ ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನೀವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜು ಬೊಮ್ಮಾಯಿ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಇವತ್ತು ಧರಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಇವರು ಧರಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಯಾವ ಜನರು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರು

ಧರಣಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಈಗ ಯಾವುದಾದರು ರೈತರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆ? ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ನೆರೆ ಹಾವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆ? ಜನರು ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆ? ಈ ಸದನವನ್ನು ಇವರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು Irresponsible Opposition. It is not a responsible Opposition. ಇದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀದ್ದೀರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ : ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಧರಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಅದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅವರು ಎರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ, please, within two minutes they will complete.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ : ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧರಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ opposition ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು? ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ precedent ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. This is not a good precedent.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ : Nobody can avoid this house to answer. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿದೆ. It is now allowed. ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅವರು ಎರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ಸುರೇಶ್‌ಕುಮಾರ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ : ಯಾವ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧರಣಿಗೆ ಹೊಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು convention ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡರೂ ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, this is not the way.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ದಯವಿಟ್ಟು ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಅವರು ಎರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನೋಡೋಣ. ಎರಡು ನಿಮಿಷ, ಆಮೇಲೆ ನೀವು ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿ. ನಿಮಗೆ ಅಲೊ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರೇ, ಸಿದ್ದು ಸವದಿಯವರೇ, ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರವರೇ ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : It is too much. You have to tell them seriously.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಒಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ಎರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸುರೇಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನೋಡೋಣ, ತಾವು ಎರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. Absolutely I have no

objection. ನಾವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮೊಟಕು ಆದಾಗ ಅದನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ರೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂ ಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಾಗ we can't keep quite. ಇವತ್ತು ನಾವು ಏನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಂತಹ convention ಏನಿದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಲಿ, ನೀವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ issue ಮಾಡಿರುವಂತಹ circular ಇದೆಯಲ್ಲ, ಅದು ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಿನ್ನೆ ನೀವು ಕರೆದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ನಾವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಬಗ್ಗಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಮೊಂಡಾಟ ಆಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಒಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ, ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಹೊರತು ಸದನ ನಡೆಯಬಾರದು, ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ನಾವು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಇವತ್ತು, ನಾಳೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು Leader of the House. ಅವರು ಹೌಸ್ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾ ಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಮೊಂಡಾಟಕ್ಕೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಒಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎನ್ನುವ ಭಯವಿದೆ, ಅವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅವರ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. We are ready for any long discussion. Demands ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ we are ready. ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭ